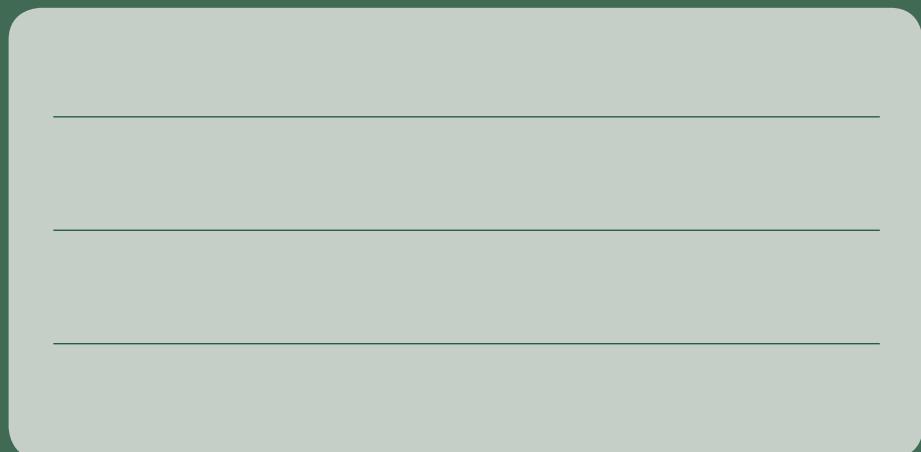

SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU
ČESKÉ ŠVÝCARSKO

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE

ÚVODNÍ SLOVO

Milí malí přírodníci!

Z dílny Správy Národního parku České Švýcarsko k vám doputoval zápisník malého přírodního vědce. Budete-li jej správně používat, pomůže vám při poznávání přírody během vašich badatelských výprav, umožní vám zapojit se do praktické ochrany přírody a může se stát i vaším diářem či deníkem. Pojdme si společně představit, jak tento zápisník můžete používat.

Zápisník je rozdělen na dvanáct kapitol, podle jednotlivých měsíců v roce. V každém měsíci pak najdete:

1 Návod na aktivitu pro praktickou ochranu přírody. Například výrobu netopýří budky, ježího domečku, krmítka pro veverku a další. Chcete-li, můžete jednotlivé aktivity pojmut jako svou roční výzvu a v každém měsíci udělat dobrý skutek pro přírodu ve svém okolí. Některé aktivity budou rychlé a zvládnete je sami, jiné potrvají delší dobu a vyžadují si zapojení i někoho dospělého.

2 Návod na badatelskou či vzdělávací aktivitu. Umožní vám poznávat vaše okolí. Ukáže, jak pozorovat zvířata či jejich pobytové stopy. Poradí, jak a čím krmit veverky a ptáky na krmítku nebo proč je prospěšné přikrmovat lesní zvěř.

3 Diář na libovolný rok. Vlastně jde o pár okének, podle počtu dní v daném měsíci. Čísla dnů máte již od nás vyplňená. Doplňte si pouze názvy dnů v týdnu (pondělí, úterý, ...). Do diáře si můžete zapisovat, kdy budete pracovat na výrobě budky, kdy se vydáte pozorovat obojživelníky během žabího jara nebo kdy jsou zajímavé exkurze, přednášky či jiné akce pro veřejnost, které byste neměli za žádnou cenu propásnout.

4 Prázdný list pro vaše obrázky. Na tento prázdný list si můžete kreslit i psát dle libosti. Zaznamenejte sem například vzhled a barevnost broučka, kterého jste potkali při své výpravě a doma si jej budete chtít určit. Při práci na herbáři (srpnová aktivita) zde můžete uvést název květiny, místo a datum nálezu. Anebo využijte prázdný list pro deníkové zápisíky se vzpomínkami na své zážitky při pozorování hmyzu, hledání a určování stop ve sněhu či budování zídky pro ještěrky.

5 Čtverečkovaný list. Čtverečky vám budou sloužit jako měřítko. Díky tomu se vám mohou snadněji kreslit různé plánky či nákresy vašich náležů. Volný prostor můžete také využít pro své fotografie (například jak s rodiči vyvěšujete vlastnoručně vyrobenou budku pro sýkoru koňadru).

Přejeme vám, milí mladí přírodníci, aby byl tento zápisník vaším dobrým pomocníkem!

Jakub a Jarmila Judovi

LEDEN
Výroba ptačí budky

ÚNOR
Výroba budky pro netopýry

BŘEZEN
Pověšení ptačí i netopýří budky

DUBEN
Jak na zahradu přilákat ještěrku?

KVĚTEN
Výroba pampeliškového medu

ČERVEN
Výroba hmyzího hotelu

ČERVENEC
Výroba pítka a koupalistiště pro ptáky

SRPEN
Založení a vedení herbáře

ZÁŘÍ
Výroba a umístění krmítka pro veverky

ŘÍJEN
Výroba zimovacího domečku pro ježky

LISTOPAD
Odlévání stop

PROSINEC
Čím krmít ptáky v zimě

Tento sešit vydala Správa Národního parku České Švýcarsko v rámci projektu: Tiskoviny pro náštěvníky Národního parku České Švýcarsko, který je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. www.mzp.cz, www.sfpz.cz

Ilustrace: Petr Nesvadba, Jan Šmucar, Magdalena Smetanová, Jitka Šobrová • **Náčet a text:** Jarmila a Jakub Judovi • **Grafické zpracování:** TR-DESIGN • **Jazyková korektura:** Eva Benešová • **Web:** evvo.npcs.cz • Druhé upravené vydání • 2024

VÝROBA PTAČÍ BUDKY

Věděli jste, že u nás žije pták patřící mezi pěvce, který hnízdí v zimě? A že je dost možné, že právě nyní, v některém z hustých smrků na vaši zahradě, sedí samička a zahřívá vajíčka, v nichž se vyvíjí nový ptáčí život? Ne, nevěděli? Nevadí!

Už to víte. Je to křivka obecná, která si staví bytelné, zateplené hnízdo, a budku, jakou se v lednu chystáme vyrábět, by nejspíše odmítla. Proto společně vyrobíme obydlí pro jiného pěvce, a to pro sýkoru koňadru, která vámi vyrobenou budku jistě neodmítne.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

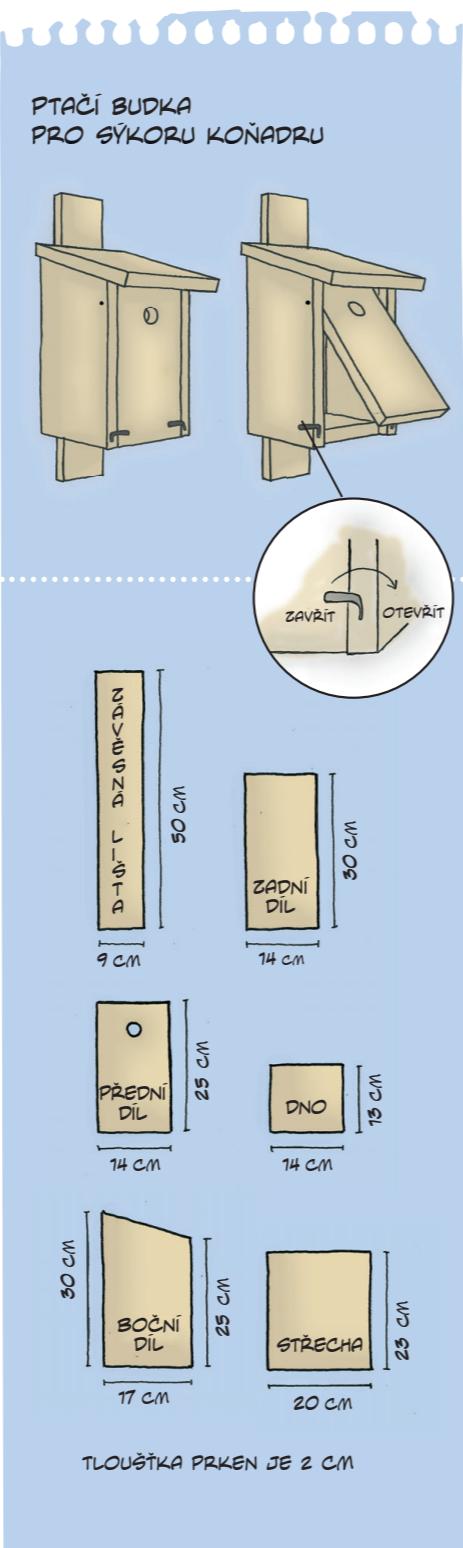
Prkno (o délce 200 cm, šířce 20 cm a tloušťce 2 cm), pilu, šroubovák, vruty o délce 40 mm (30 ks), tužku, metr nebo pravítko, sukoveník o průměru 34 mm a vrtačku nebo dlátko a paličku, brusný papír (smírek), okenní obrlík s vrutem (2 ks), barvu (pro natírání dětských hraček), štětec.

- 1 Na prkno narýsujte díly, jejichž rozměry a tvary vidíte na obrázku.
- 2 Jednotlivé díly z prkna vyřežte (pokud máte doma elektrickou pilu, bude to pro vás snadnější, ale z vlastní zkušenosti víme, že vyřezat jednotlivé díly půjde i ruční pilou).
- 3 Do předního dílu vyvrťte sukoveníkem a vrtačkou díru pro vletový otvor, popřípadě vysekejte dlátkem a paličkou ideálně v kruhovém tvaru o průměru cca 34 mm.
- 4 Díly nyní obruste do hladka brusným papírem.
- 5 Poskládejte díly k sobě podle obrázku a sešroubuje je (pokud máte vrtačku, doporučujeme si jednotlivé díly předvrtat – pozor, předvrtávejte díry vrtákem, který má menší průměr než vruty, jinak se vám bude vrut protáčet).
- 6 Složenou budku natřete barvou, která je určena pro natírání dětských hraček (většinou je vodou ředitelná), barevnost budky si zvolte sami (natírejte budku pouze zvenku).
- 7 Nyní můžete budku pověsit (pověšení budky jsme naplánovali na březen, ale pokud to nemůžete vydržet, nalistujte si březnovou aktivitu v tomto sešitě a vyzrazte do terénu hned).

FOCENÍ PTÁKŮ NA KRMÍTKU

Leden je ideální dobou pro pozorování a focení ptáků na krmítku. Ptáci ve městech i na vesnicích si v zimě velmi rádi zpestří svůj jídelníček dobrotami, které jim připravíte do krmítka. Dejte ale pozor, čím krmíte, abyste ptákům neuoblížili (jak a čím krmít ptáky na krmítku, najdete v prosincové kapitole). Krmítko umístěné tak, abyste na něj dobré viděli z okna, vám pomůže zůstat v teple a suchu, zatímco pozorujete čilý ruch venku na krmítku. S fotoaparátem v ruce a s trohou trpělivosti a příle jistě vytáhněte řadu hezkých fotografií, z nichž můžete pomocí knihy i internetu určovat druhy ptáků, kteří navštívili vaše krmítko. Brzy pak přestanete říkat: „to je pták, asi sýkorka“, ale snadno rozpoznáte jednotlivé druhy sýkor (babku, koňadru, modřinku, parukářku, uhelníčka) i brhlíka, červenku, stehlíka, hýla, dlaska, čížka a další návštěvníky vašeho „ptačího bufetu“.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | LEDEN

LEDEN

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | LEDEN

A large, blank grid area for drawing or writing, framed by decorative white line drawings of leaves and shells.

VÝROBA BUDKY PRO NETOPÝRY

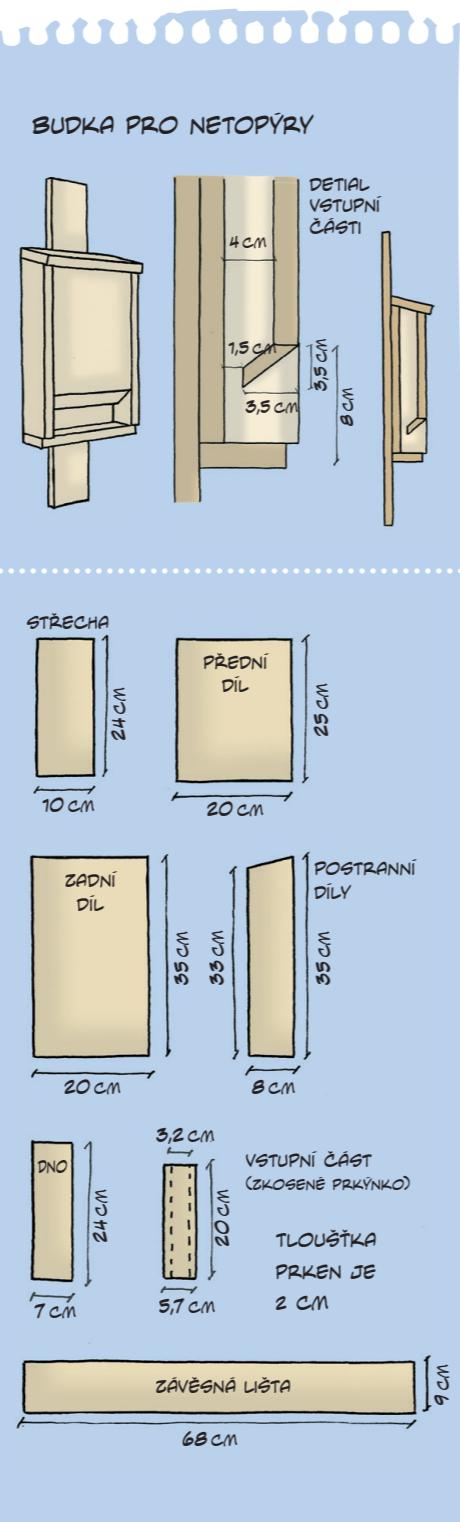

Únorové dny jsou ještě docela krátké a venku se velmi brzy stnívá. Pojdme je tedy strávit v dílně a vyrobme společně budku pro jednoho z tajuplných tvorů naší noční oblohy – netopýra. Netopýři právě přeckávají zimu na svých zimovištích, kde spí zimním spánkem (většinou se jedná o jeskyně, štoly, staré sklepy, pukliny ve skalách či stromové dutiny). V létě se ale rádi zdržují na mísotech, jakými jsou například štěrbiny a praskliny starých stromů, ale také za okenicemi či dřevěným obložením domů. Všechny tyto úkryty však ve městech a na vesnicích mizí. Škvíry v našich stavbách utěšujeme a staré či nemocné stromy kácíme, neboť je považujeme za velmi nebezpečné. A tak netopýři (ale i jiné druhy zvířat) nenalézají ve městech a obcích dostatek svých letních pokojíčků. Požomozme netopýrům a nabídněme jim bydlení v námi vyrobené netopýří budce.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Prkno (o délce 200 cm, šířce 20 cm a tloušťce 2 cm), pilu, šroubovák, rašpli, vruty o délce 40 mm (30 ks), tužku, metr nebo pravítka, brusný papír (smírek), barvu (pro natírání dětských hraček), štětec.

- 1 Na prkno narýsujte díly, jejichž rozměry a tvary vidíte na obrázku.
- 2 Jednotlivé díly z prkna vyřežte (pokud máte doma elektrickou pilu, bude to pro vás snadnější, ale z vlastní zkušenosti víme, že vyřezat jednotlivé díly půjde i ruční pilou), zkosené části vytvořte rašplí.
- 3 Díly nyní obruste do hladka brusným papírem (pozor: části dílů, které budou uvnitř budky neobrousujete – musí zůstat drsné, aby se netopýr uvnitř zachytí na stěně svými drápky).
- 4 Poskládejte díly k sobě podle obrázku a sešroubujte je (pokud máte vrtačku, doporučujeme si jednotlivé díly předvrétat – pozor, předvrťte díry vrtákem, který má menší průměr než vruty, jinak se vám bude vrut protáčet).
- 5 Složenou budku natřete barvou, která je určena pro natírání dětských hraček (většinou je vodou ředitelná), barevnost budky si zvolte sami (natírejte budku pouze zvenku).
- 6 Nyní můžete budku pověsit (pověšení budky jsme naplánovali na březen, ale pokud to nemůžete vydržet, nalistujte si březnovou aktivitu v tomto sešitě a vyrazte do terénu hned).

POZNÁVÁNÍ STROMŮ PODLE PUPENŮ

V zimním období, kdy jsou listnaté stromy bez listí, rozpoznáme bezpečně například břízu od buku. Mají totiž oba různou barvu i strukturu kůry. Bříza má kůru černobílou, buk šedivou. Jak ale od sebe v zimě odlišit například buk a habr, které mají oba kůru šedivou? Pomůžou nám jejich pupeny! Délka pupenů u habru je do jednoho centimetru a jeho pupeny jsou přitisknuté k větvíčce. Břek má pupeny dlouhé výrazně přes jeden centimetr a od větičky odstávají. Nejlépe to uvidíte na obrázcích, které snadno najeznete na internetu. Pokud se chcete ale stát profíky v určování stromů podle pupenů, doporučujeme ke koupi některý z atlasů pupenů (do vyhledávače zadejte „atlas pupenů“). S ním pak vyražte do terénu a poznávejte tajuplný svět stromů a jejich pupenů v zimní krajině.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29 jednou za čtyři roky	

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ÚNOR

ÚNOR

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ÚNOR

POVĚŠENÍ PTAČÍ I NETOPÝŘÍ BUDKY

V lednu a v únoru jsme společně vyrobili ptačí i netopýří budku. Nyní, v březnu, je již nejvyšší čas obě budky pověsit, aby mohly sloužit svým budoucím nájemníkům. Nejlépe ihned na začátku března pověste budku ptačí, aby se s ní mohli ptáci seznámit. Netopýří budku můžete pověsit až na konci března. Naši netopýři v této době ještě spí zimním spánkem.

Co budete potřebovat:

Žebřík, kladivo (nebo šroubovák, pokud použiješ vruty), dva hliníkové hřebíky pro každou budku, které nepoškodí strom (pokud budku připevníte na kůlbu či stodolu, pak použijte standardní vruty) a především někoho dospělého, aby vám s pověšením budky pomohl (například podržel žebřík).

① Pověšení ptačí budky

Ptačí budku pověste alespoň dva metry nad zem, raději ale až do výšky kolem čtyř metrů (v té bude ještě snadné pozdější pozorování přilétajících ptáčích obyvatel a zároveň uslyšíte i ptačí štěbetání, když přiletí rodiče s potravou). Budku umístěte tak, aby se k ní v ideálním případě nedostal žádný ptačí predátor (například kočka). Výletový otvor směrujte spíše do volného prostranství než směrem ke zdi či silné větví, odkud by mohlo na ptáky číhat nebezpečí. Myslete také na to, že budku bude nutné v zimním období vyčistit od starého hnízda a jiných zbytků. Budka by měla být tedy dobré přístupná pro budoucí čištění.

② Pověšení netopýří budky

Umístění budky pro netopýry bude malinko složitější kvůli výběru stanoviště. Budku je nutné pověsit minimálně tři metry vysoko. Uděláte ale lépe, pokud ji pověsite spíše do pětimetrové výšky. Umístěte budku tak, aby její přední strana mířila na jihovýchod, jih či jihozápad – díky tomu budou mít netopýři uvnitř pěkné teploučko. Také se ujistěte, že není zastíněna větvemi. Před budkou by měl být volný prostor, aby se netopýřům dobře vyletovalo i přiletovalo. Budku můžete čas od času v letních měsících zkонтrollovat. Nekontrolujte ale její vnitřek, ať netopýři zbytečně nerušíte! Přítomnost netopýrů poznáte podle trusu ve tvaru malých, jen několik milimetrů dlouhých šítiček zachycených na spodním okraji budky.

ŽABÍ JARO

V závěru března (záleží na aktuálním počasí) se v přírodě začínají probouzet ze zimního spánku naši obojživelníci. Nejdříve skokani, potom ropuchy, následovány dalšími žábami i ocasatými obojživelníky (například čolky). Všechni vyráží k vodním plochám (rybníky, tůně a někdy i jen větší kaluže), aby se v nich rozmnožovali a založili zde novou generaci svého druhu. Tyto jarní poutníky můžete snadno pozorovat. Nejlepší je, když mrholí nebo drobnější je teplý podvečer. Vybaťte se baterkou, holínkami, pláštěnkou a ideálně i fotoaparátem pro vyfocení zaznamenaných druhů obojživelníků. Největší šanci setkat se s putujícími obojživelníky budete mít v blízkosti rybníků a tůní. Vydejte se po jejich okraji a sledujte žáby přicházející k rybníku, popřípadě občas koukněte do vody, jestli tam nespátráte na hladině čekající samečky, kteří vyhlížejí své budoucí partnerky. Protože vyrážíte se setměním a k vodní hladině, vezměte s sebou raději i někoho dospělého.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | BŘEZEN

BŘEZEN

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | BŘEZEN

A large, blank grid area for writing, framed by a thin green border. The grid consists of small squares.

JAK NA ZAHRADU PŘILÁKAT JEŠTĚRKU?

Ještěrky patří mezi plazy. Jsou to studenokrevní živočichové, jejichž teplota těla je velmi proměnlivá a výrazně závislá na teplotě okolního prostředí. Studenokrevní živočichové (mezi které patří i naše ještěrky) se proto často vyhývají na slunci, aby zvýšili svou tělesnou teplotu. Této jejich vlastnosti využijeme

a společně postavíme zídku pro ještěrky, na které by se mohly vyhřívat a my je mohli snadno pozorovat.

Zídku budeme budovat malou. Postačí výška od 30 do 50 cm s délkou do 150 cm a šířkou cca 70 cm. Taková zídka, vzhledem ke své velikosti, bude lákat především ještěrky. Poskytne jim ideální místo pro slunění, pro úkryt i pro obživu. Kamenné zídky můžeme vybudovat ve dvou stylech. Prvním je samostatně stojící zídka, druhým je opěrná zídka. Jak takové zídky vypadají, se můžete podívat na obrázcích vpravo.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Lopatu, rukavice, stavební kolečko, kameny (nejlepší budou nějaké místní kameny získané například z výkopů - není dobré rozebírat kamenné hromady na okrajích polí, které již slouží jiným živočichům).

1 V místě plánované zídky strhněte drny (udělejte cca 15 cm hlubokou rýhu podle zvolené délky a šířky budoucí zídky), hlínou si uschovejte pro vycpání některých větších mezer mezi kameny.

2 Pozvolna navršte připravené kameny na sebe. Dolů dejte největší a nejpološší kameny. Postupně přidávejte další a další řadu. Celá stavba bude jako puzzle.

3 Celá vaše zídka by měla dobře držet. Některé větší spáry můžete utěsnit nejmenšími kameny a hlínou - pomohou vám zlepšit stabilitu zídky.

4 Pokud jste se rozhodli budovat zídku na okraji svahu, dosypte mezi zídku a svah zbylé kameny a hlínou.

5 Zídku průběžně kontrolujte, jestli se nekývá. Pokud ano, zpevněte ji.

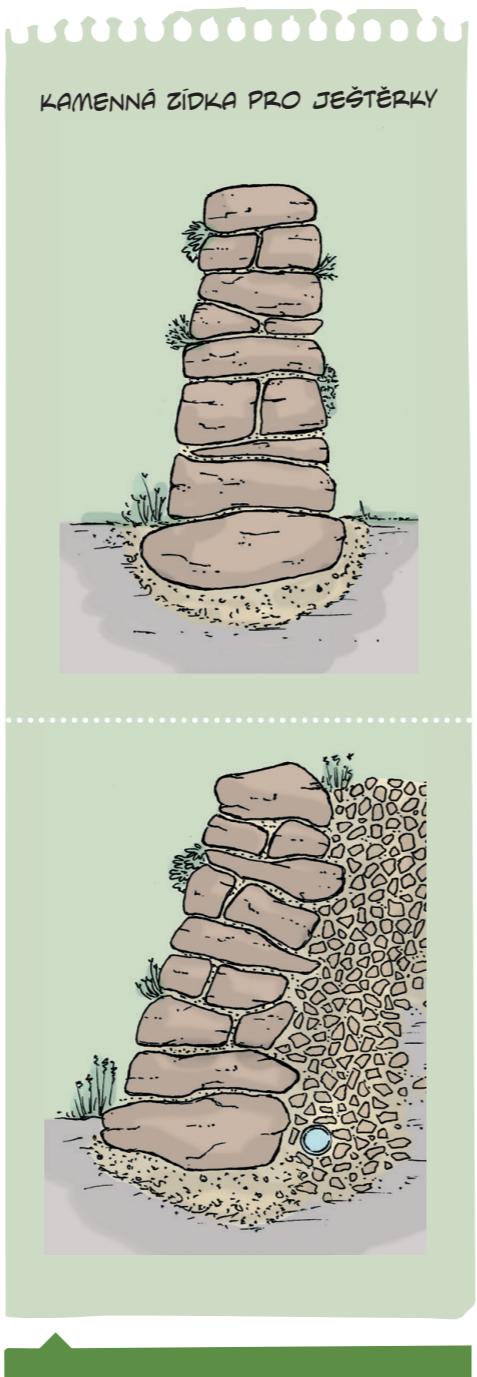
6 Časem můžete do spár mezi kameny zasadit i rostliny, které přilákají hmyz.

Tento hmyz se stane potravou ještěrek, čímž zvýšíte atraktivitu celé vaší zídky (návrhy na druhy rostlin naleznete v brožurce Safari za domem, kterou si můžete stáhnout na evvo.npcs.cz).

UKLIÐME SVĚT

Věděli jste, že na území národních parků (ale i jinde v přírodě) se každý rok uklidí tuny odpadů? Tyto odpady jsou v přírodě zanechávány nezodpovědnými lidmi, kterým se nepříčí odhodit obal od svačiny, PET lahev či použitou plenku. Přeci nebudou tahat svůj odpad v batohu zpět do civilizace - ať si s tím příroda poradí sama. To je jejich poděkováním přírodě, že ji mohli navštívit :-).

A dokud budou na světě lidé, kterým nečiní problém vyhodit odpad do přírody, bude potřeba dobrých lidí (tedy i vás), kteří se podílí na celosvětové akci s názvem Uklidme svět! (Clean up the World!), do níž se od roku 1993 na celém světě zapojuje každoročně více než 35 milionů dobrovolníků ze 130 zemí světa. Společně uklidili z přírody miliony tun odpadů a učinili z našeho světa lepší místo pro život. Zúčastníte se příští akce i vy? V České republice se akce koná pod názvem Uklidme svět, uklidme Česko a přehled všech míst a událostí s ní spojených najdete na www.uklidmecesko.cz.

Pokud se vám práce pro ještěrky líbila a chtěli byste svou zahrádku udělat více „ještěří“, můžete pro ně vybudovat například zimoviště. Návody jak na to naleznete na internetu.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | DUBEN

DUBEN

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | DUBEN

A large, blank grid area for drawing or writing, framed by a decorative border of stylized leaves and shells.

VÝROBA PAMPELIŠKOVÉHO MEDU

Na jaře je příhodná doba ke sběru nejrůznějších jedlých a léčivých rostlin. Po zimě a dlouhém období bez čerstvých potravin vždy přinášely jarní rostliny lidem spoustu živin a vitamínů. Dnes máme sice přístup k ovoci a zelenině celý rok, ale není nad naše jarní bylinky. Z bylinek se dají připravovat čaje, saláty, sirupy, mastičky. Dětem ale asi nejvíce chutnají sladké sirupy nebo „medy“.

V květnu už jsou všude žluté koberce pampelišek, ze kterých se dá připravit dobrý „med“. Najdete si nějaké čisté místo, kde si nasbíráte potřebné množství květů, a podle obrázkového receptu se můžete pustit do výroby.

I když se vyrobenému sladkému sirupu říká med, tak je to jen kvůli jeho podobě s pravým medem. Ten se vám ovšem nikdy nepodaří doma vyrobit, protože to dokážou jen včely.

Co potřebujete na výrobu pampeliškového medu:

- 200 květů pampelišek
- 1 citrón
- 1 kg cukru – 1 pytlík
- 1 litr vody – 4 hrnky

SEKÁNÍ TRÁVY NA ZAHRÁDCE

Jaro je už v plném proudu a okolím opět zní zvuky sekaček. Sotva tráva trochu povyrostla, už mizí pod jejich koly nebo pod silnějšími křivoňořazy. I u sekání se ale můžete chovat k přírodě ohleduplněji. Hmyz i drobní živočichové uvítají, když nebudete sekat celou zahradu úplně na krátko, ale necháte sem tam ostrůvek nebo pruh neposekaný. Odměnou vám bude nejen oživení zahrádky více druhy hmyzu, ale zelený trávník se promění v paletu pestrobarevných lučních květin, kterým se v nesekané části zahrady brzy zalíbí. Do takového kousku louky pak budou raději lílat i motýli a vaše zahrada bude ještě barevnější.

**JAK SKŘÍTKOVÉ VARILI
PAMPELIŠKOVÝ MED**

1. NA LOUCE POSBÍRAM PAMPELIŠKOVÉ KVĚTY A OCÍSTIM JE OD BROUČKŮ.

2. OCÍSTĚNÉ KVĚTY DÁM DO HRNCE S VOUDOU A PŘIDÁM K NIM OMYTÝ A NAKRÁJENÝ CITRÓN. VŠECHNO KRÁTE POVÁŘÍM A NECHÁM DO DRUHÉHO DNE ODPOČÍNOUT.

3. PŘES CEDNÍK VŠE PŘELÍJI DO NOVÉHO HRNCE. KVĚTY ODNEŠU ŽÍŽALÁM NA KOMPOST A ZLATAVOU VODU Z PAMPELIŠEK SMÍCHÁM S CUKREM A VARÍM A MÍCHÁM, DOKUD NEZHOUSTNE.

4. HOTOVÝ MED OCHUTNÁVÁM A NALÉVÁM DO SKLENÍČEK, KTERÉ SCHOVÁVÁM V CHLADU NA ZIMU.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | KVĚTEN

KVĚTEN

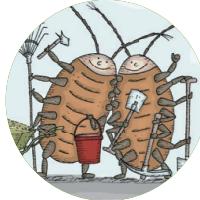

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | KVĚTEN

A large, blank grid area for writing, framed by a decorative border of stylized green leaves and shells.

VÝROBA HMYZÍHO HOTELU

Každý v přírodě má své místo. Hmyz, přestože je nám někdy nepříjemný, je velmi užitečný. Například při opylování, dále je významnou potravou řady živočichů nebo se stará o „úklid“ uhynulých rostlin či živočichů, ale také naši přírodu zdobí. Protože v blízkosti lidských obydlí díky člověku ubývá přirozených úkrytů pro hmyz, můžete pro ně vyrobit náhradní bydlení v podobě hmyzího hotelu nebo hmyzího domečku.

Nejjednodušší je, když někde na zahradě necháte v koutě ležet hromadu větví, suchých zbytků rostlin nebo trouchnivící pařez. Takové místo si oblíbí řada druhů hmyzu. Pokud nemáte na své zahrádce tolik prostoru, můžete například do starého špalku vyvrát různě dlouhé a různě široké dírky a špalek pak zavěsit na nějaké vhodné místo, třeba strom. Hmyzí domek můžete vyrobit i tak, že do čisté plechovky natlačíte různá stébla, větičky a plechovku omotáte suchou trávou a umístíte někde na stromě. Škvorům zase postačí květináč vycpaný slámem nebo senem a také zavěšený na strom.

Pokud byste měli chuť pustit se do větší stavby, vyrobte podle obrázku ze dřeva domek s různými přepážkami a pak jej vyplňte nejrůznějšími materiály, stébly, děrovanými cihlami, dutými větičkami, šíškami a podobně. Domek tak přiláká různé druhy hmyzu a ještě vám ozdobí zahradku.

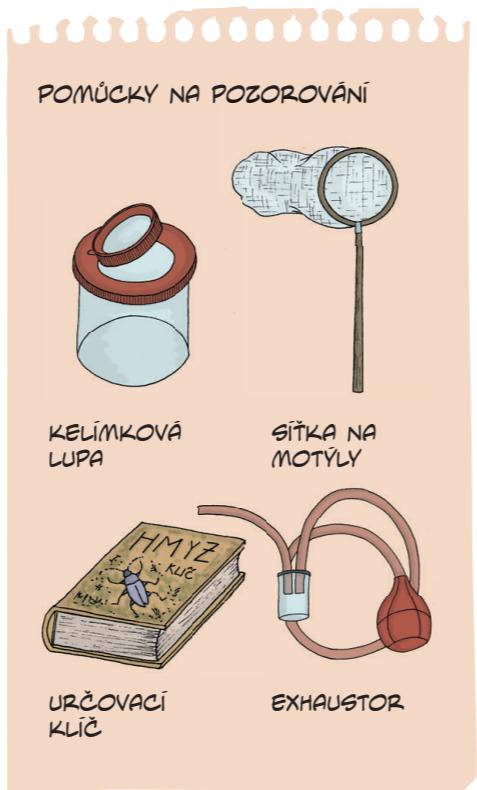
Aby se hmyzím druhům u vás na zahradě líbilo a brzy obsadily připravený hmyzí hotel, bude potřeba jim poskytnout potravu. Nejjednoduším způsobem, jak toho dosáhnout, je zajistit, aby na vaší zahradě stále něco kvetlo. Pestrost různých druhů květin, keřů i stromů bude hmyzím druhům poskytovat dostatek potravy (nektaru) a barevná zahradka se stane pastvou nejenom pro hmyz, ale také pro vaše oči.

POZOROVÁNÍ HMYZU

Když na zahradu přilákáte hmyz, můžete ho pak i dobře pozorovat. Mnohem lépe než šelmy a jiné živočichy, kteří jsou plašší a je těžké je v přírodě vůbec zahlédnout. Stačí, když si pořídíte síťku, kelímkovou lupy a určovací klíč nebo atlas hmyzu. Hmyz si můžete pomocí síťky na chvíli ulovit do kelímkové lupy a zblízka si jej prohlédnout.

Hned po vašem výzkumu všechny hmyzáčky zase vraťte do přírody. Nejlépe na místě, kde jste je ulovili. Můžete se pustit i do bádání a porovnat třeba množství druhů hmyzu, které jste nalezli na své zahradě a pak na jiném místě například u lesa nebo na poli.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30

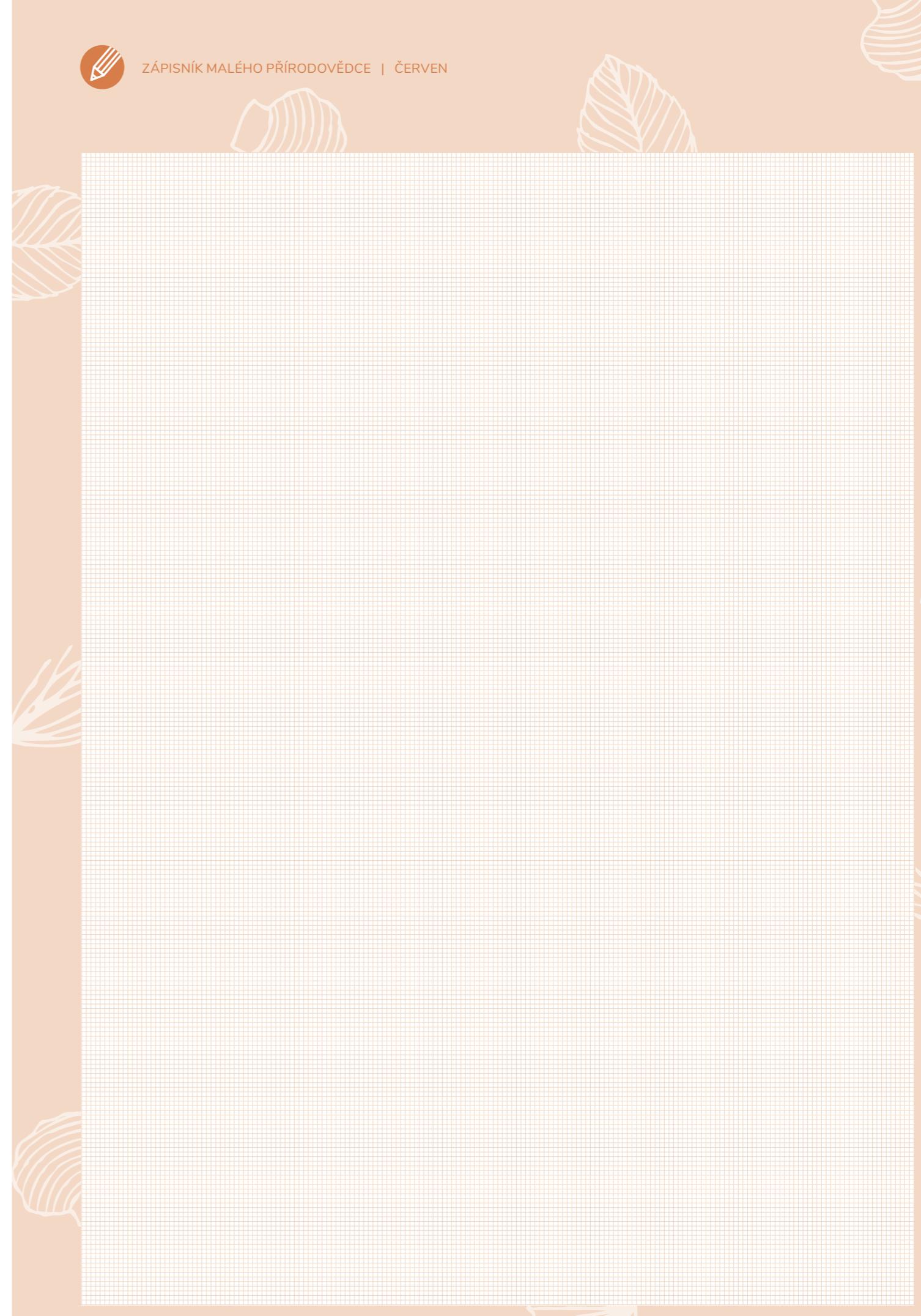

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ČERVEN

ČERVEN

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ČERVEN

VÝROBA PÍTKA A KOUPALIŠTĚ PRO PTÁKY

V horkých slunných dnech uvítají ptáci, když mají možnost se napít a vykoupat v nějaké mělké vodě. Může se to zdát zvláštní, ale koupání je důležitou činností, která ptákům pomáhá udržovat si zdravé peří.

Nemáte-li na zahradě zrovna potůček a chcete-li ptáčkům vodní radovánky doprát, nezbývá vám než si kupit nebo vyrobit ptačí napajedlo a koupaliště sami.

Jednoduché řešení je například naplnit vodou mělkou misku nebo podkvětník. Do vody umístěte několik vyčnívajících kamenů pro hmyz, který se přes ně může zachránit, pokud do pítko upadne. Budete-li pítko vyrábět sami třeba z keramické hlíny, tak vždy platí, že musí být mělké, nesmí mít kolmé stěny a nemělo by mít kluzké dno. Určitě je potřeba vodu v něm vyměňovat a doplňovat. Nejlépe každý den.

Protože naše zahrady obývají i kočky domácí, tak si dejte práci s výběrem vhodného místa. Ptáci by měli mít možnost schovat se na stromě nebo keři, ale keře by neměly být blízko než 5 m. Protože tam by kočka mohla číhat a rovnou si skočit k prostřenému ptačímu stolu.

Pokud ptáci objeví vaše pítko, brzy je budete moci pozorovat a pomocí atlasu určovat, které druhy vaši zahradu navštěvují.

VLÁDCI DENNÍ OBLOHY

Zajímavou vlastností lidí je koukat si pod nohy, případně jen před sebe. Asi nám v minulosti nikdy nehrozilo z oblohy žádné nebezpečí. A pokud někdy ano, už jsme to zapomněli a dnes si prostor nad hlavou hlídat nemusíme.

Přesto vám můžeme doporučit, abyste při svých výpravách občas zvedli oči k obloze. Zvláště za letních dnů tam totiž můžete spatřit krkavce, luňáka, káně a další vládce naší denní oblohy. Vezmete-li si s sebou tento sešit, pomohou vám nakreslené siluety poznat, který ptačí druh vám létá nad hlavou.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ČERVENEC

ČERVENEC

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ČERVENEC

A large, blank grid page for notes, framed by decorative borders featuring stylized leaves and shells.

ZALOŽENÍ A VEDENÍ HERBÁŘE

V létě všude kolem nás roste a kvete spousta rostlin a umět je všechny pojmenovat není zrovna jednoduché. Přitom pozorování rostlin je mnohem snazší než pozorování živočichů. Nikam před námi neutečou, můžeme si je pořádně prohlédnout a naučit se je tak rozehnávat.

Jeden způsob, jak se s rostlinami dobrě seznámit a něco se o nich naučit, je tvorba herbáře.

Nemusíte hned začít vědeckým herbářem, kam se sbírají celé rostliny i s kořeny. Začněte jednoduše a vyrobte si ho třeba jen do sešitu s tvrdými deskami.

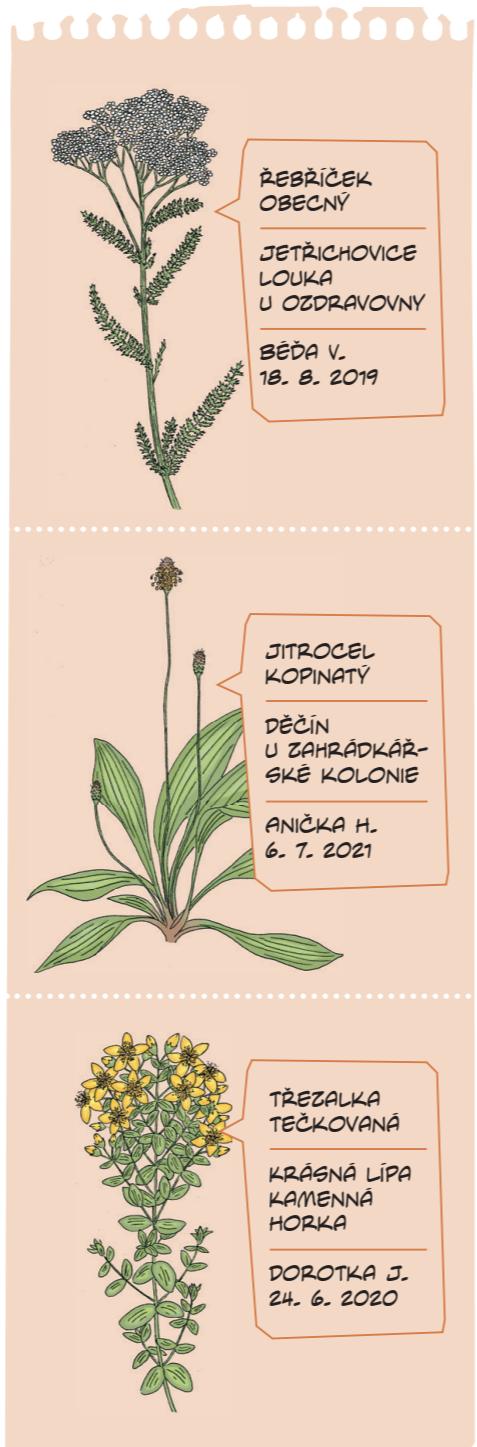
Nasbírejte si rostliny, nejlépe i s květy, a vložte je mezi noviny nebo jiné savé papíry, vždy každou rostlinu zvlášť. Rostliny do novin vkládejte tak, aby nebyly zmačkané. Noviny je třeba zatižit, například knihami, aby se rostliny dobře vylisovaly. Je dobré pravidelně noviny měnit, tak se rostliny správně vysuší a neplesniví. Doba lisování závisí na tom, zda se jedná o rostlinu vodnatější, nebo sušší, ale raději nechejte rostliny lisovat několik dnů až týdnů.

Po vylisování opatrň rostliny vyjměte a nalepte do sešitu. Nejhodnější je lepení pomocí proužků papírové pásky.

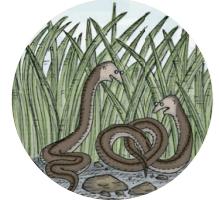
Ke každé rostlině si napište její jméno, kde jste ji našli a kdy. K určení názvu rostlin vám pomohou atlasy rostlin nebo určovací klíče.

Můžete si vytvořit různě zaměřené herbáře, například herbář léčivých rostlin, herbář listů stromů nebo také herbář rostlin z jednoho konkrétního místa. Při tvorbě herbáře nezapomeňte na důležité pravidlo: do herbáře nikdy nedáváme chráněné a vzácné druhy rostlin nebo rostliny rostoucí v přírodních rezervacích, národních přírodních rezervacích a národních parcích.

Na závěr si můžete ozdobit desky herbáře vylisovanými květy nebo barevnými otisky rostlin.

KONTROLA ÚSPĚŠNOSTI ZÍDKY PRO PLAZY

Léto je vhodné období pro pozorování plazů. Pokud jste si vybudovali zídku nebo nějaký jiný úkryt pro plazy, máte jedinečnou příležitost jít na obhlídku a zkoušet své štěstí. Zejména za slunných dnů se plazi rádi vyhřívají na sluníčku a na nové zídce byste je mohli zahlednout. Pohybujte se pomalu a neslyšně, abyste je nevyplašili a mohli je chvíli pozorovat nebo si je dokonce vyfotit. I když hned nezahlednete ještěrku, slepýše nebo užovku, nezoufejte. Když pořádně obhlédnete místa, která jste jim vybudovali, můžete narazit na hadí kůži. Plazům totiž kůže neroste a po určitém čase se jí musí zbavit, neboť jim již začíná být malá. Pod starou kůží už bývá připravena nová, větší. Sylečné kůži se říká sylečka a plazi se jí zbavují odíráním o různě tvrdé předměty, například kameny. Při troše štěstí můžete najít na zahradě právě tuhadí naruby obrácenou sylečku – důkaz, že vaše snažení ubytovat zde plazy bylo úspěšné.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

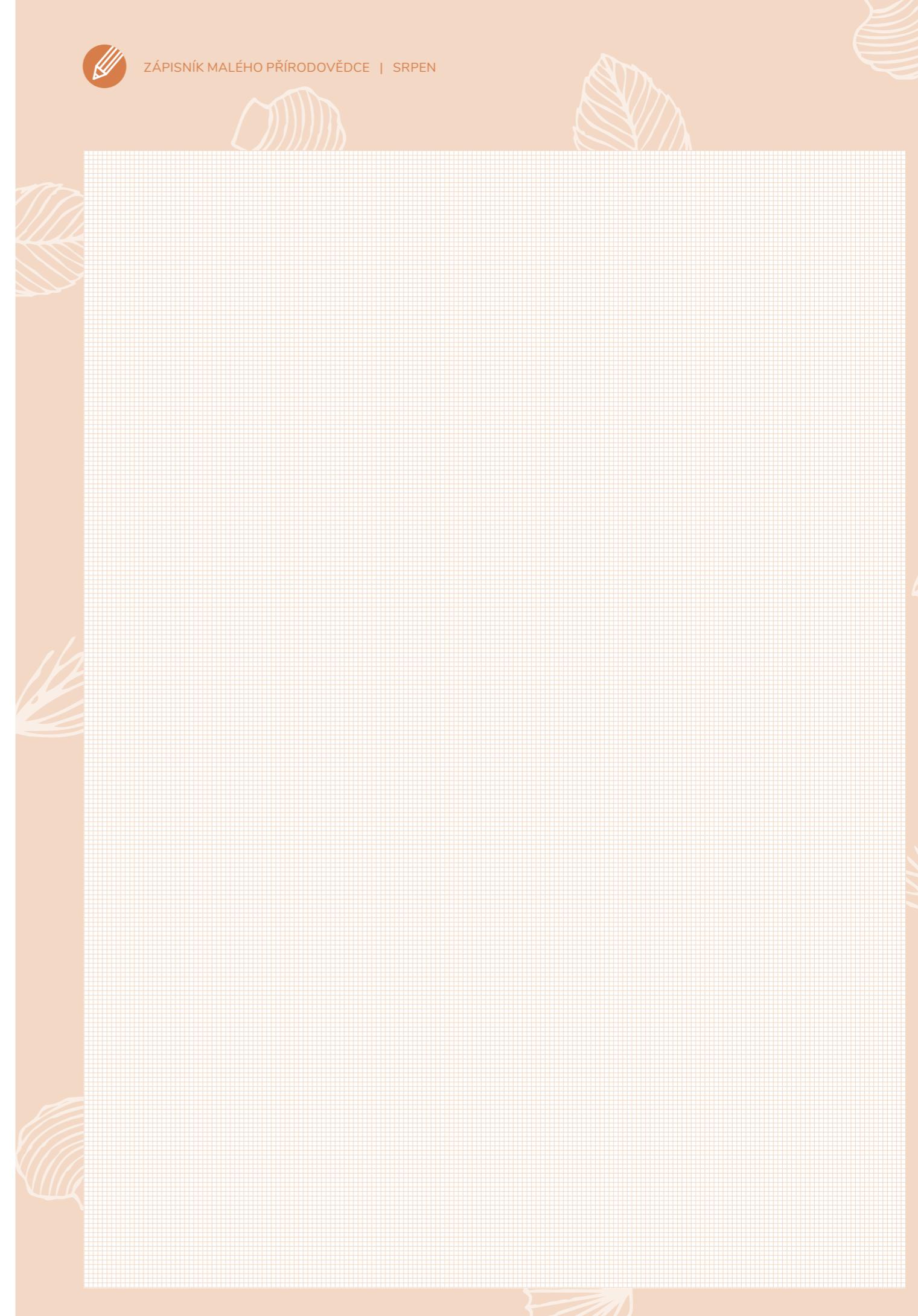

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | SRPEN

SRPEN

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | SRPEN

VÝROBA A UMÍSTĚNÍ KRMÍTKA PRO VEVERKY

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

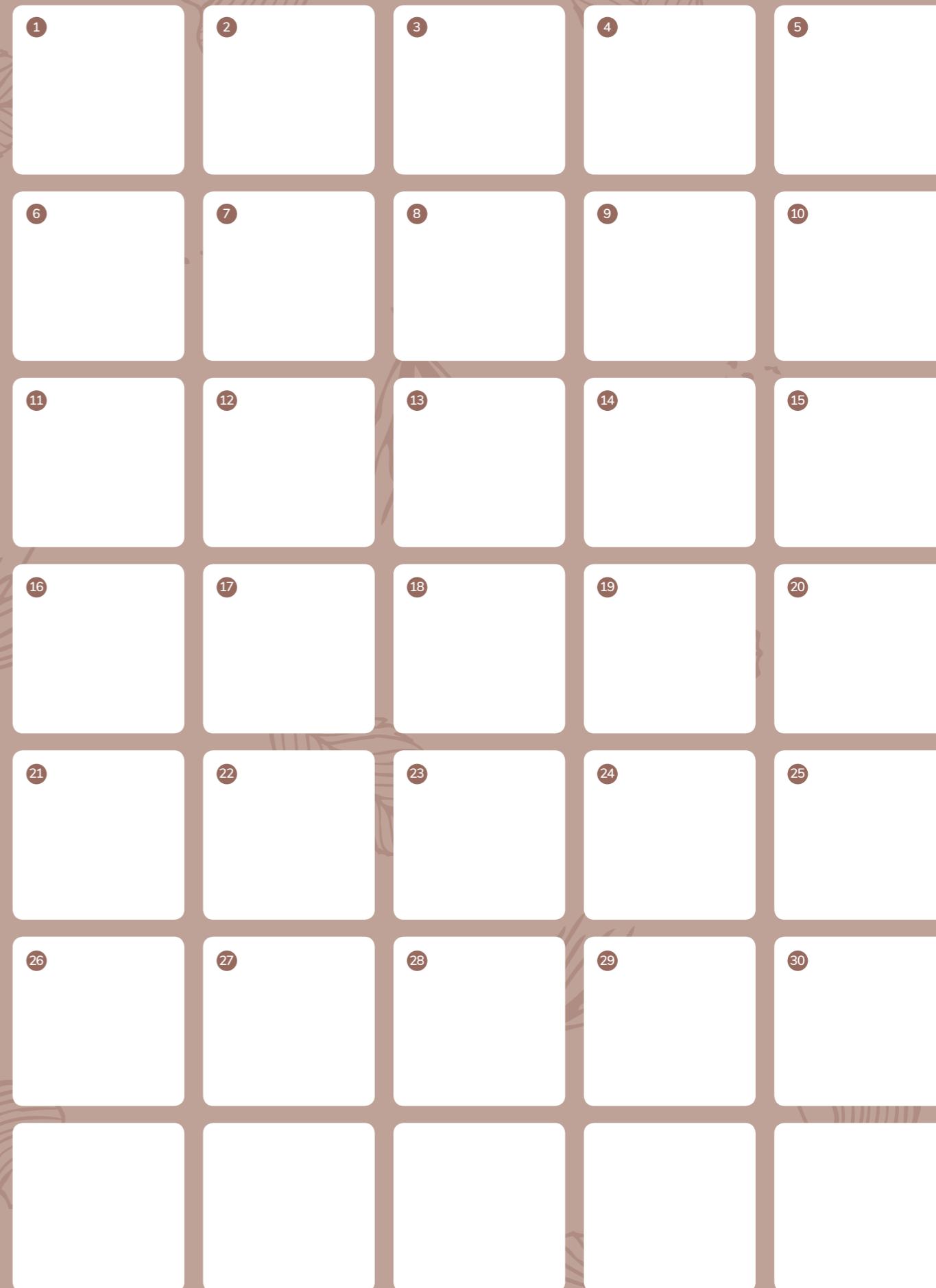
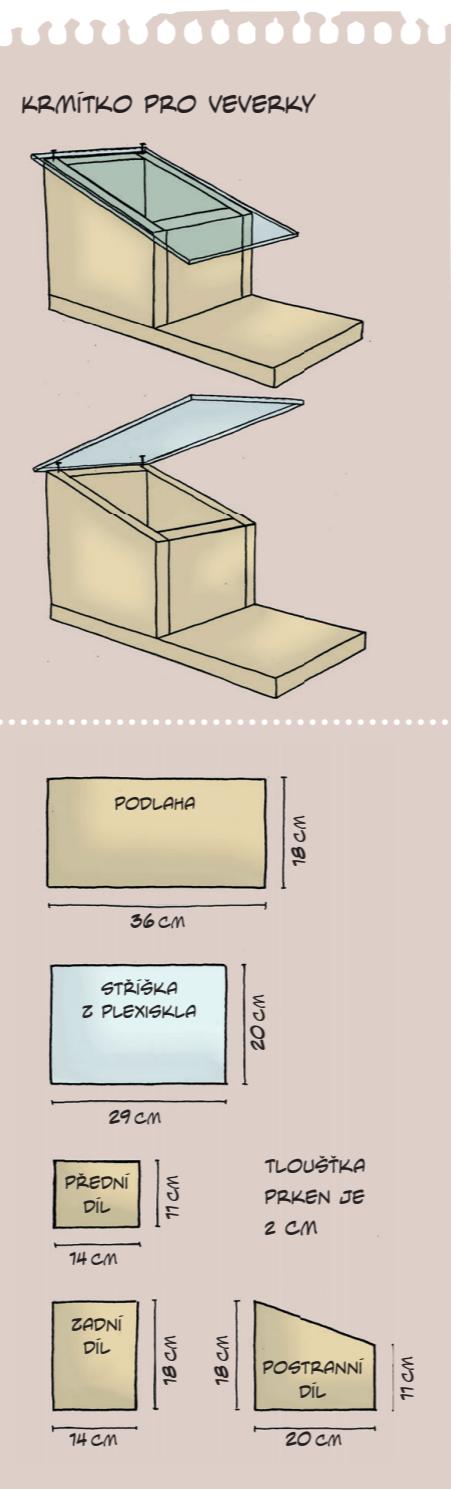
Prkno (o délce 120 cm, šířce 18 cm a tloušťce 2 cm), pilu, šroubovák, vruty o délce 40 mm (20 ks), tužku, metr nebo pravítka, brusný papír (smrk), pant piánový o délce cca 12 cm (nebo jiný pant), barvu (pro natíráni dětských hraček), štětec a plexisklo (délky 29 cm, šířky 20 cm a síly cca 1–2 mm), vruty pro připevnění pantu (dle zvoleného pantu, délky cca 20 mm), šroub s matičkou (2 ks) nebo lepidlo (doporučujeme dvousložkové).

- 1 Na prkno narýsujte díly, jejichž rozměry a tvary vidíte na obrázku.
- 2 Jednotlivé díly z prkna vyřežte (pokud máte doma elektrickou pilu, bude to pro vás snadnější, ale z vlastní zkušenosti víme, že vyřezat jednotlivé díly půjde i ruční pilou).
- 3 Díly nyní obruste do hladka brusným papírem.
- 4 Poskládejte díly k sobě podle obrázku a sešroubujte je (pokud máte vrtačku, doporučujeme si jednotlivé díly předvrstavit – pozor, předvrťte díry vrtákem, který má menší průměr než vruty, jinak se vám bude vrut protáčet).
- 5 Složené krmítko natřete barvou, která je určena pro natíráni dětských hraček (většinou je vodou ředitelná), barevnost krmítka si zvolte sami.
- 6 Na zadní část krmítka přišroubujte pant pomocí vrutů a poté spojte pant s plexisklem pomocí šroubku a matičky (případně jiným způsobem, například lepidlem).
- 7 Nyní můžete krmítko pověsit.

Krmítko pověste ideálně na strom (pomocí hliníkových hřebíků), na plot či na kůlunu. Krmítko umístěte takovým způsobem, abyste jej mohli bez větších komplikací doplňovat dobrotami. Myslete také na to, že veverka se potřebuje ke krmítku snadno dostat. Pokud na krmítko uvidíte například z okna či ze zahradní lavičky, odkud můžete veverky pozorovat, bude to ještě lepší.

ČÍM KRMIT VEVERKY

Vámi vyrobené krmítko pomůže veverkám překonat hlavně těžké zimní období, kdy nemají dostatek potravy. Už od podzimu jim tam můžete dávat různé dobroty, aby si na krmítko zvykly. Do veverčího krmítka sypte slunečnice, lískové i vlašské ořechy, a to jak vyloupané, tak vcelku. Mají rady i dýňová semínka, bukvice, jedlé kaštany. Nepohrdnou ani koupenou směsí pro činčily. Veverky si rády pochutnají i na ovoci, například plátku jablka, hrušky a podobně. Pokud ale nemáte jistotu, že vaše krmítko veverka navštěvuje každý den, tak do něj čerstvé ovoce nedávejte, mohlo by plesnivět. V zimě můžete veverkám jako lahůdku pověsit rozpůlený kokosový ořech, z kterého budou postupně vykusovat dužinu. Také zde platí pravidlo, že pokud nemrzne, dužina se rychle kazí, proto je tato dobrota dobrá do mrazivých dní. Veverky neupadají do pravého zimního spánku a během zimy si shánějí potravu. Pokud nenajdou své zásoby, které si přes rok na-chystaly, budou rády za bohatě zásobené krmítko, a to i ptačí.

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ZÁŘÍ

ZÁŘÍ

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ZÁŘÍ

VÝROBA ZIMOVACÍHO DOMEČKU PRO JEŽKY

Říjnové dny se začínají zkracovat a noci prodlužovat. Nastává opět čas oprášit nářadí a omrknout, jestli se nám v dílně nepovalují nějaká prkna, z nichž bychom mohli vyrobit zimní ježčí domek a pomoci tak bodlinatým obyvatelům naší zahrady přežít zimu.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Prkna (ideální tloušťka prken je 2 cm, ale domeček můžete vyrobit i ze staré palety, jen nebude mít tak dlouhou životnost; rozměry jednotlivých dílů ježčího domku vidíte na obrázku, z prken by mělo být možné jednotlivé díly poskládat), pilu, šroubovák, vruty o délce 40 mm (30 ks), tužku, metr nebo pravítko, brusný papír (smírek), barvu (pro natírání dětských hraček), štětec, střechu domečku (pro lepší ochranu celého domku můžete střechu přikrýt plechem, linoleem nebo podobným materiálem, který ochrání domeček před pronikající vodou; nepoužívejte igelit, domeček by vám brzy shnil).

- ① Připravená prkna nařežte a poskládejte tak, aby vznikly jednotlivé díly (strany, podlaha, střecha), které vidíte na obrázku.
- ② Díly nyní obruste do hladka brusným papírem.
- ③ Poskládejte díly k sobě podle obrázku a sešroubujte je (pokud máte vrtačku, doporučujeme si jednotlivé díly předvrstavit – pozor, předvrstvávejte díry vrtákem, který má menší průměr než vruty, jinak se vám bude vrt protáčet).
- ④ Složený domek natřete barvou, která je určena pro natírání dětských hraček (většinou je vodou ředitelná), barevnost domku si zvolte sami.
- ⑤ Máte-li plech či linoleum, můžete z něj vytvořit střechu.
- ⑥ Domek umístěte do klidné části zahrady a na něj navrstvte listí, klacky, mech a další vhodný materiál, který bude domek a jeho obyvatele izolovat před chladem.

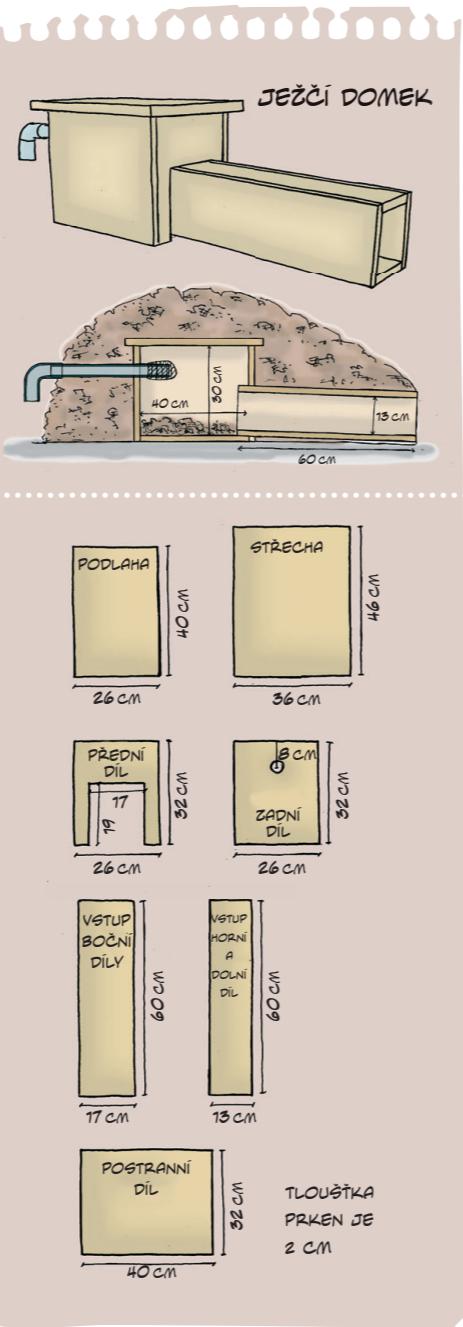
JEŽČÍ DROBOTINA

Vždy, když se naplno projeví podzim a zima se již začne pomalu hlásit o své slovo, začnou v záchranných stanicích pro divoká zvířata drnčet telefony s hlášením o nalezeném ježčím mláděti, které určitě potřebuje pomoc lidí, jinak zahyne. Je to tak ale vždy?

Není! Je důležité zvážit všechny okolnosti. Pokud najdete ježčí mláděta i s jejich ježčí maminkou, je vše v pořádku a není nutné organizovat záchrannou akci ☺. Pokud najdete samotného malého ježka, u něhož máte obavy o jeho osud, protože je drobný a hubený a nemusel by přežít zimu, zjistěte nejdříve, kolik váží ježek a jaký je měsíc. Pokud ježek váží více než 650 g (měří na délku více než 15 cm), zvládne se svými tukovými zásobami přežít zimu bez větších problémů. Váží-li méně, je potřeba se zamyslet, jestli nemá ještě dostatek času na to, aby tukové zásoby nabral. Pokud váží na začátku října alespoň 200 g, nejspíše tukové zásoby ještě nabere a není potřeba mu nějak výrazně pomáhat. Váží-li však 200 g na začátku listopadu, pak bude pomoc lidí potřebovat. Volejte proto odborníky ze záchranné stanice.

Najdeme-li viditelně zraněného nebo nemocného ježka, snažíme se mu pomoci. Ideálně volejte odborníky v záchranných stanicích, jejichž kontakty naleznete na www.zvirevnouzi.cz.

Ideální ježčí váha a délka: období do 15. října - váha 200 g, délka cca 10 cm / období do 30. října - váha 350 g, délka cca 10–15 cm / období do 15. listopadu - váha 500 g, délka více než 15 cm

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

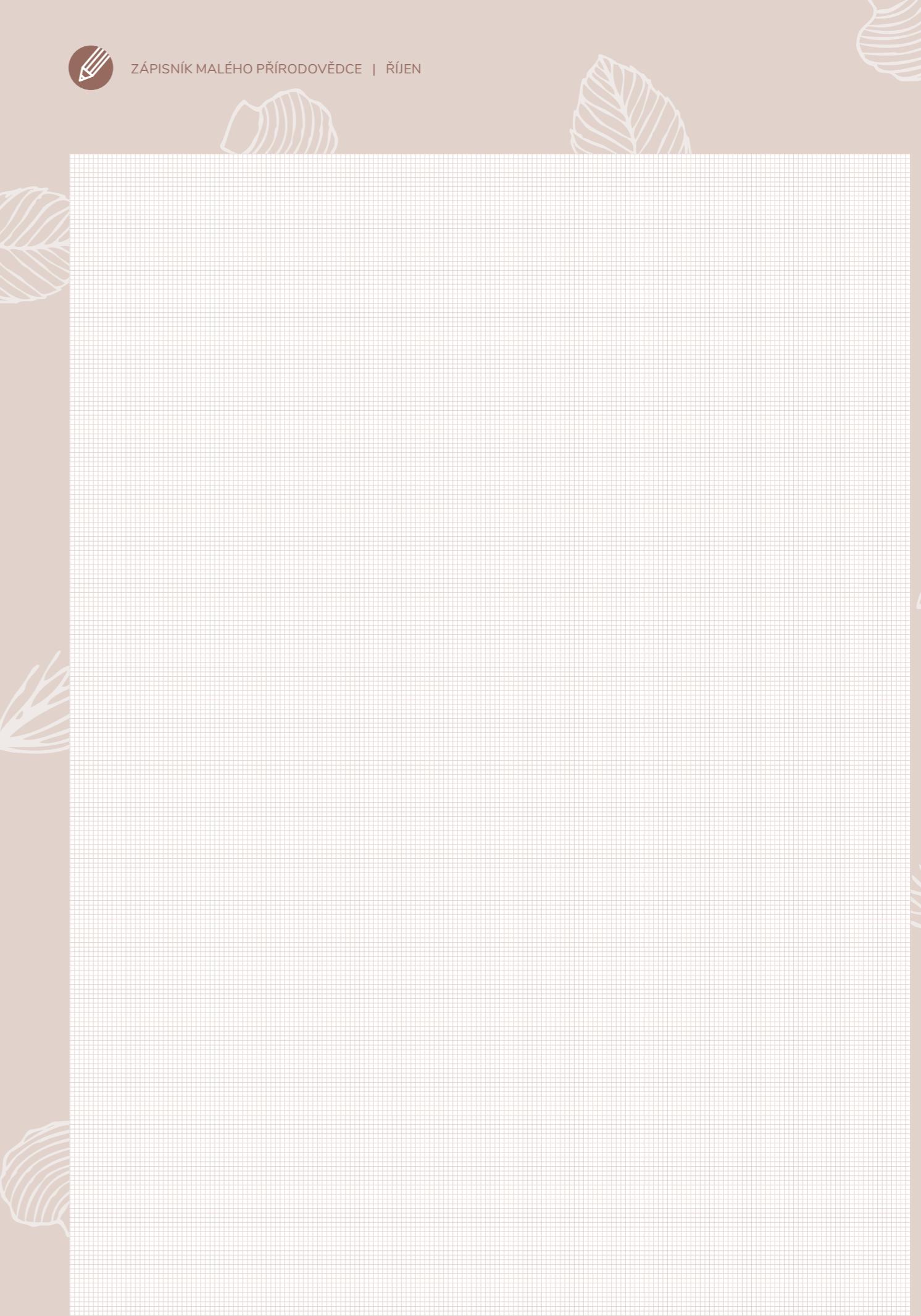

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ŘÍJEN

ŘÍJEN

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | ŘÍJEN

ODLÉVÁNÍ STOP

Otisky tlapek, kopýtek, ale i pařátků ptáků vhodné k odlévání sádrovou nalezneme nejlépe ve ztuhlém blátě či v písku. Odlévání do sněhu je také možné, ale trvá to kvůli chladu velmi dlouho. Zásadním úkolem je nejdříve nalézt pěkný otisk vhodný k odlévání. Někdy je lepší prohlédnout si více stop a z nich si pak vybrat tu nejhezčí, nejméně poškozenou.

Nejprve si připravte potřebné nářadí a pomůcky:

Sádrů, vodu, štětec, misku, proužek čtvrtky o výšce 3 cm, kancelářskou sponku, lžíci.

Vybranou stopu nejprve očistěte (obr. 1) od klasíků, větvíček a dalších drobností, které do otisku napadaly. Kolem stopy pak vytvořte ohrádku z pruhu čtvrtky (obr. 2) o výšce alespoň 3 cm a spojte ji kancelářskou sponkou. Celou stopu a plochu uvnitř ohrádky posypete slaboučkou vrstvou sádry (obr. 3), aby se vám odlitek lépe odlepil od hlíny. Do misky nasypete sádrů a za stálého míchání do ní přidávejte vodu (obr. 4), dokud nevznikne kašovitá hmota, kterou budete moci nalít do připravené ohrádky (obr. 5). Nyní máte minimálně 15 minut volno. Můžete ho využít k úklidu pomůcek pro odlévání stop, ke svačině nebo si do svého bloku zaznamenat další podrobnosti ke stopě (kde se nachází, jak je dlouhá, jak široká, jaká je vzdálenost mezi stopami, komu stopa patří, jaké je datum a další podrobnosti, které vás napadnou). Po ztvrdnutí sádry můžete odstranit papírovou ohrádku a otisk opatrně vyloupnout z hlíny. Otisk na závěr ještě zaváte největších nečistot (obr. 6).

POSTUP ODLÉVÁNÍ STOP

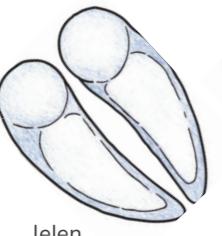

HLEDÁNÍ A URČOVÁNÍ STOP

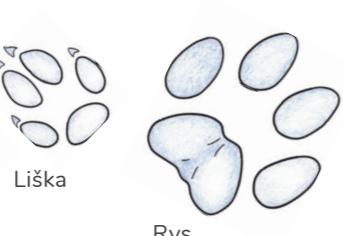
Během zimních procházk přírodou můžete ve sněhu číst příběhy ze života různých živočichů. Nejlépe se stopy pozorují v čerstvě napadaném sněhu. Najednou objevíte, jak bohatý je život zvířat, která běžně ani nezahlédnete. Ve svém okolí objevíte jistě mnoho cest a cestiček, kudy pod rouškou tmy tiše putují. Zkuste v přírodě objevit nějaké stopy a odhadnout, kdo tudy procházel. Budete-li chtít, můžete si vymyslet příběh, jaký zvířata na daném místě mohla prožít. Pro určování dalších stop prohledejte internet. Jistě v něm naleznete určovací klíče a další pomůcky k rozpoznání stop, které budete při svých výpravách potkávat.

Jezevc

Jelen

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | LISTOPAD

LISTOPAD

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | LISTOPAD

ČÍM KRMIT V ZIMĚ PTÁKY

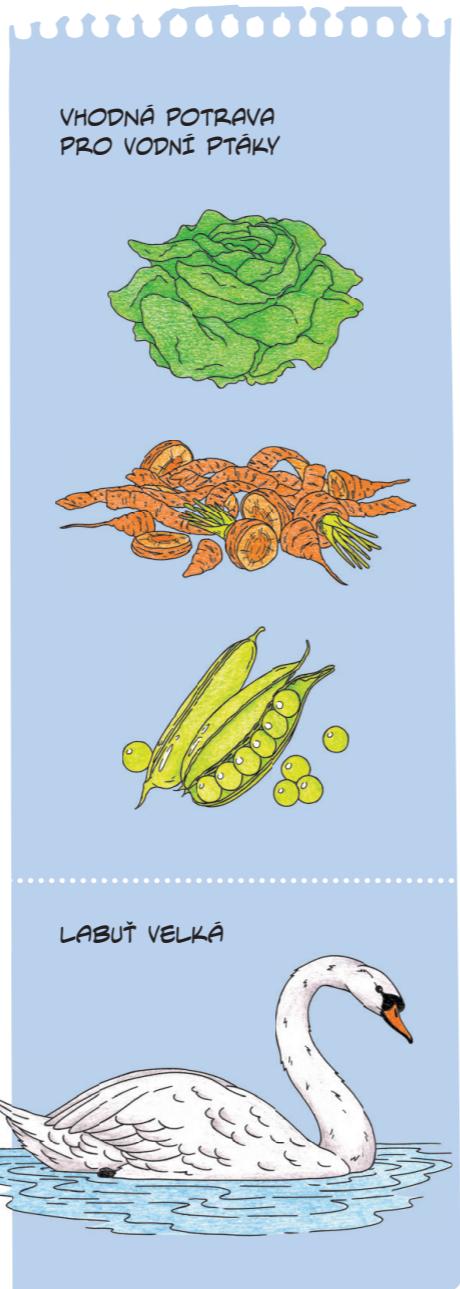

V zimě je nejlepší příležitost pro pozorování ptáků, kteří neodlétají za teplem a potravou, ale zůstávají u nás. V době, kdy je jejich potravy v přírodě jen velmi málo, jim přilepšete a pravidelně je přikrmujte na krmítku. Tím je pro své pozorování přilákáte velmi blízko (o pozorování a focení ptáků na krmítku jsme psali v lednové aktivitě).

Nevhodnou potravou ale můžete ptákům přivodit vážné problémy, proto je důležité vědět, čím je krmít. Čím pestřejší budete mít obsah krmítka, tím větší rozmanitost ptačích druhů se vám na něm sejde. Mezi vhodné krmení patří slunečnice, proso, lněné semínko, drcená jádra vlašských a lískových ořechů. Pro zpestření můžete přidat i ovesné vločky, maličké kousky syrového masa, strouhanou mrkev, přírodní sádlo nebo lůj, nasušené či mražené jeřábiny a jiné bobule a hostina bude úplná, když přidáte i celé jablko. Z loje můžete vyrobit i vlastní směs, pokud jej opatrně rozechřejete a smícháte se semínky. Směs lze nalít do skořápkového ořechu či do menšího květináče. Můžete v ní namočit i suché borové šišky a pověsit je na krmítko.

Nezapomínejte na to, že v okolí domů a zahrad se pohybuje velký nepřítel ptáků na krmítku, a to kočka domácí. Při umisťování krmítka a různých závěsných zásobáren potravy pro ptáky uvažujte, kam se tato mrštná šelma umí dostat a vylézt a kde může na ptáky číhat. Krmítko dejte proto do prostoru, dostatečně vysoko a tak, aby do něj kočka nemohla. Pokud zjistíte, že je kočka schopná se ke krmítku snadno dostat, tak hledejte nové, vhodnější místo.

Přikrmovat lze i vodní ptáky, ale také zde platí, že pro ně nejsou vhodné zbytky hotového jídla z kuchyně nebo pečivo, zbytky cukroví a slané věci. Tato nevhodná potrava může přivodit ptákům zažívací potíže, v horším případě i smrt. Pokud chcete labutím a kachnám přilepšit, připravte jim kousky zeleniny, zeleného salátu nebo můžete koupit přímo směs pro vodní ptáky.

POBYTOVÁ ZNAMENÍ

Různí živočichové volí různé strategie, jak přečkat zimu. Někdo celou zimu tráví pravým zimním spánkem např. ježci, netopýři, plši. Jiné druhy část zimy přečkají v úkrytu, ale musí se tu a tam postarat o doplnění energie a shánění potravy, jako například neverka nebo jezevec. A některým nezbývá než kruté období zimy trávit neustálým hledáním něčeho k zakousnutí. Do této skupiny patří srnky, divoká prasata, zajíci, jeleni, ale i lišky nebo vlci. Jejich putování krajinou tak můžeme v zimě dobře pozorovat nejen podle stop (najdete v listopadové aktivitě), ale také dalších pobytových znaků, které po sobě zanechají a které jsou na sněhu nebo holé zemi lépe viditelné než v létě. Co k takovým znamením patří? Zbytky potravy, okousané šišky, vyhrabaná díra ve sněhu, rozlousknuté ořechy, zbytky chlupů, ale také bobky a trus. Opět lze najít hodně knih i materiálů o tom, jak živočichy podle jejich pobytových znamení určit. Nezapomeňte si je vzít s sebou, až půjdete v zimě na výpravu.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31				

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | PROSINEC

PROSINEC

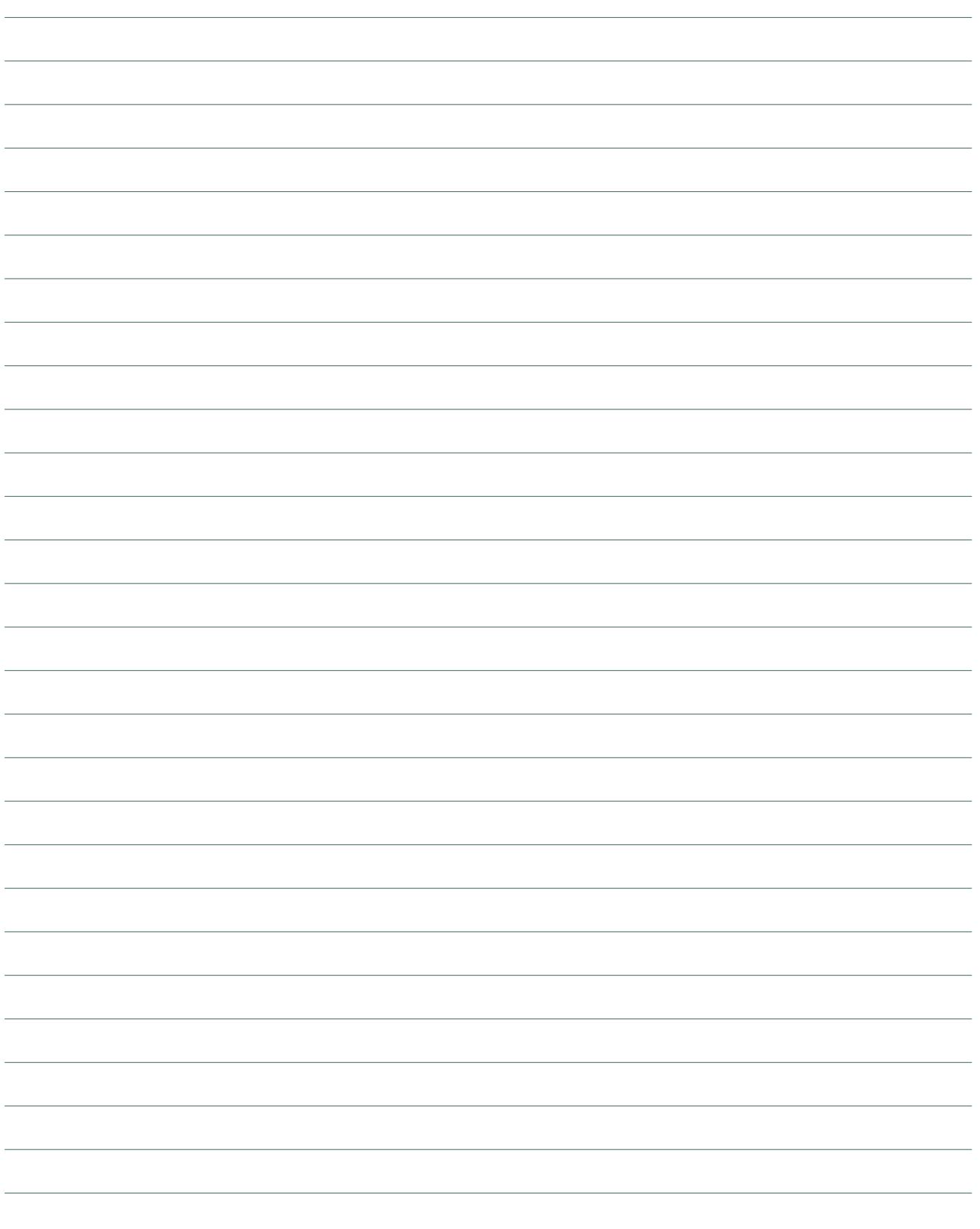

ZÁPISNÍK MALÉHO PŘÍRODOVĚDCE | PROSINEC

A large, blank grid area for drawing or writing, framed by decorative white line drawings of shells and leaves on a light blue background.

POZNÁMKY

VÝZNAMNÁ DATA

ZALOŽENÍ NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO

Národní park České Švýcarsko byl založen 1. ledna 2000 na ploše 80 km² v nejcennější části Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce. Předmětem ochrany v NP jsou především unikátní pískovcové skály a na ně vázané biotopy. Na jeho severní hranici navazuje Národní park Saské Švýcarsko, který byl založen v roce 1990.

SVĚTOVÝ DEN MOKŘADŮ

Mokrády čistí a doplňují naši vodu, ale poskytují i potravu (ryby a rýži) pro miliardy lidí. Také působí proti povodním a suchu. Zúčastněte se nějaké exkurze k mokřadům ve vašem okolí a zkuste se o nich dozvědět něco nového.

SVĚTOVÝ DEN VODY

Tento den byl stanoven v roce 1993 Organizací spojených národů. Důvodem je skutečnost, že na světě více než miliony lidí trpí nedostatkem pitné vody. Propagace se věnuje problémům spojeným s vodou, je zaměřena na čistotu a ochranu vod a jejich šetření. Kromě toho je každým rokem zpracováváno určité specifické téma. Zjistěte si, co je tématem tohoto roku.

DEN ZEMĚ

Den Země je každoroční celosvětová událost zaměřená na propagaci a podporu ochrany životního prostředí. Poprvé byl Den Země slaven v roce 1970. V České republice se slaví od roku 1990.

EVROPSKÝ DEN PARKŮ

Jeho cílem je zvyšovat povědomí o chráněných územích a jejich podporu ze strany veřejnosti. Poprvé se Evropský den parků slavil v roce 1999. V národních parcích a chráněných krajinných oblastech v průběhu měsíce května probíhají při jeho příležitosti desítky komentovaných exkurzí a dalších akcí pro veřejnost, kterých se můžete zúčastnit.

DEN ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Smyslem Dne životního prostředí je předat informace o problémech životního prostředí a upozornit na základní možnosti péče o ně. Zjistěte si, jaké téma je letos stěžejní, a zkuste se připojit k nějaké akci nebo nějakou aktivitu sami připravte, například pro svou školní třídu.

SVĚTOVÝ DEN POPULACE

Událost se slaví od roku 1989. Je inspirován „Dnem pěti miliard“, stanoveným na 11. července 1987. Jedná se o přibližné datum, kdy měla světová populace dosáhnout pěti miliard. Cílem Světového dne populace je vyzdvihnut témata, která s růstem počtu obyvatel Země souvisí. Na Zemi žije v současnosti 7,6 miliardy lidí. Před dvěma sty lety se přitom světová populace pohybovala okolo jedné miliardy.

MEZINÁRODNÍ NOC PRO NETOPÝRY

Každý poslední víkend v srpnu se již několik let setkávají ochránci přírody, přátelé netopýrů a hlavně veřejnost na tzv. Mezinárodní noci pro netopýry. Tato akce je určena především lidem se zájmem dozvědět se něco nového od zkušených odborníků o těchto tajemných tvorech. V České republice probíhá od roku 1997.

MEZINÁRODNÍ DEN BEZ AUT

Tento den, stejně jako celý týden mobility, poukazuje na alternativní způsoby dopravy, hlavně ty ekologičtější. Slouží k tomu, abychom si uvědomili dopad výfukových plnů automobilů na životní prostředí.

VÝZNAMNÁ DATA

20.
ŘÍJNA

DEN STROMŮ

Podzim je vhodným obdobím pro vysazování stromů, proto byl jako Den stromů v České republice vybrán říjnový termín. Zkuste se zapojit do nějaké akce na sázení stromů nebo vysaďte strom někde na svém pozemku.

25.
LISTOPADU

MEZINÁRODNÍ DEN BEZ NÁKUPŮ

Za Mezinárodním dnem bez nákupů stojí „nečekaně“ muž, který sám pracoval v reklamní agentuře a už se mu nelíbilo, jak reklamy ovlivňují lidí a nutí jim zbytečné věci, které ani nepotřebují. Den bez nakupování nás má přimět, abychom si uvědomili, co vlastně doopravdy k životu potřebujeme.

29.
PROSINCE

MEZINÁRODNÍ DEN BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

OSN vyhlásila Mezinárodní den biologické rozmanitosti roku 1994. Bylo to přesně rok poté, co byla podepsána Úmluva o biodiverzitě. Tento den je jedním z oslavních dnů naší planety Země a informuje nás o rozmanitosti druhů.

ŠKOLA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO

- 1 Ekoprogramy pro školní kolektivy
- 2 Exkurze a brigády na území NPČŠ
- 3 Odborné exkurze
- 4 Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- 5 Certifikace škol národního parku
- 6 Výukové materiály ke stažení zdarma
- 7 Plšíkova učebna
- 8 Plšíkova zahrada

KAM ZA INFORMACEMI

Zajímá vás příroda Národního parku České Švýcarsko a chcete se o ní dozvědět více?

Mrkněte se na následující odkazy, kde najdete pracovní listy a další materiály, věnující se tématu přírody v národním parku.

Nabídka programů a exkurzí pro školní kolektivy:

www.skolanarodnihoparku.cz

Pracovní listy, v nichž si můžete ověřit své znalosti o přírodě národního parku:

www.npcs.cz/evvopublikace

EVVO PUBLIKACE

Správa Národního parku
České Švýcarsko
Pražská 457/52
407 46 Krásná Lípa
Tel.: 775 552 790
j.judova@npcs.cz

www.npcs.cz